Plant yn y ddalfa 2023–24

Dadansoddiad o ganfyddiadau pobl ifanc 12–18 oed o'u profiadau mewn canolfannau hyfforddi diogel a sefydliadau troseddwyr ifanc

Tachwedd 2024

Cynnwys

Cyflwyniad			3
Cefndir			4
Adran 1	Pwy yw'r plant yn y ddalfa?		7
Adran 2	Plant yn llai diogel?		10
Adran 3	Plant ar remánd		26
	Atodiad I	Nodweddion demograffig a chefndir	30
	Atodiad II	Methodoleg	33

Cyflwyniad

Ers 2001, mae Arolygiaeth Carchardai EF wedi cynnal arolwg o'r holl blant sy'n byw mewn sefydliadau troseddwyr ifanc a chanolfannau hyfforddi diogel ledled Cymru a Lloegr. Yn 2023-24 ymatebodd 81% o blant, gan roi cipolwg unigryw ar eu barn ar fywyd yn y ddalfa.

Mae eu canfyddiadau'n amlwg; o'i gymharu â'r flwyddyn flaenorol, roedd mwy o blant yn teimlo'n anniogel a dywedodd llai eu bod yn cael darpariaeth addysg ar hyn o bryd. Mae hyn yn cael ei adlewyrchu mewn adroddiadau arolygu sy'n disgrifio sefydliadau sy'n cael eu rheoli gan drais ac anhrefn a darpariaeth addysg wan ym mhob Sefydliad Troseddwyr Ifanc. Nid oedd y rhan fwyaf o safleoedd yn gallu dianc o gylch dieflig gwrthdaro a oedd yn arwain at blant yn cael eu cloi yn eu celloedd am gyfnodau hir. Arweiniodd hyn at rwystredigaeth ac, yn y pen draw, lefelau uwch o drais pan gawsant eu datgloi. Yn yr amgylchedd annisgwyl hwn, nid yw'n syndod efallai mai dim ond 51% o blant oedd yn teimlo bod staff yn gofalu amdanynt, a dim ond 31% fyddai'n dweud wrth staff eu bod yn cael eu herlid gan blant eraill.

Dim ond 52% o blant oedd yn teimlo bod eu profiadau o'r ddalfa yn eu gwneud yn llai tebygol o droseddu yn y dyfodol. Dylai caethiwed fod yn gyfle i blant, y mae llawer ohonynt wedi byw bywydau anhrefnus yn y gymuned, wneud iawn am yr amser a gollwyd drwy ennill cymwysterau a mynd i'r afael ag achosion sylfaenol eu troseddu. Nid yw hyn yn bosibl tra bo plentyn yn cael ei gloi mewn cell, sef lle mae'r rhan fwyaf o blant yn treulio'r rhan fwyaf o'r dydd.

Dyma'r diweddaraf mewn cyfres hir o adroddiadau sy'n tynnu sylw at raddfa'r problemau yn y sector hwn. Bydd gwelliant ar ôl sawl blwyddyn o ddirywiad yn cymryd amser. Bydd angen i arweinwyr yn y gwasanaeth ieuenctid yn y ddalfa ganolbwyntio ar gael y pethau sylfaenol yn iawn, gan flaenoriaethu dull cyson ac ysgogol o reoli ymddygiad a rhoi digon o amser a chefnogaeth i staff feithrin perthynas effeithiol gyda phlant yn eu gofal.

Charlie Taylor
Prif Arolygydd Carchardai
Tachwedd 2024

Cefndir

Yn 2023–24 roedd plant yn y ddalfa yn cael eu cadw mewn un o dri lleoliad: Canolfan hyfforddi ddiogel Oakhill (STC), sefydliadau troseddwyr ifanc (YOI) neu gartrefi diogel i blant (SCH). Mae gan Oakhill STC blant rhwng 12 a 18 oed. Mae Sefydliadau Troseddwyr Ifanc yn cadw plant rhwng 15 a 18 oed. Gall SCH gadw plant rhwng 10 ac 17 oed. Yn ogystal â'r rhai a gedwir ar sail cyfiawnder ieuenctid, gall cartrefi diogel i blant hefyd roi cartref i'r rhai sy'n cael eu cadw am resymau lles dan Adran 25 y Ddeddf Plant. Gellir cadw merched mewn cartrefi diogel i blant, Sefydliad Troseddwyr Ifanc Wetherby neu ganolfan hyfforddi ddiogel Oakhill.

Mae'r adroddiad hwn yn defnyddio arolygon o blant a staff ac arolygiadau a gynhaliwyd gan Arolygiaeth Carchardai EF mewn pum Sefydliad Troseddwyr Ifanc a Chanolfan Hyfforddi Ddiogel Oakhill yng Nghymru a Lloegr yn 2023-24, ynghyd ag ystadegau a gyhoeddwyd.

Nid oes gan Arolygiaeth Carchardai EF gylch gwaith i arolygu Cartrefi Diogel i Blant; mae'r cyfrifoldeb statudol hwn yn nwylo Ofsted yn Lloegr ac, yng Nghymru, gydag Arolygiaeth Gofal Cymru ac Estyn. Fodd bynnag, mae llawer o'r ystadegau a gyhoeddwyd gan y Gwasanaeth Ieuenctid yn y Ddalfa yn yr adroddiad hwn yn cynnwys plant sy'n cael eu cadw mewn Cartrefi Diogel i Blant, sef 13% o'r holl blant sydd yn y ddalfa.

Mae nifer y plant sy'n cael eu cadw mewn Canolfannau Hyfforddi Diogel a Sefydliadau Troseddwyr Ifanc wedi dechrau cynyddu, er nad ydynt wedi cyrraedd lefelau'r gorffennol eto. Poblogaeth gyfartalog plant a phobl ifanc a gaiff eu dal yn y ddau fath o sefydliad (sy'n cynnwys rhai dros 18 oed) oedd 502 yn 2023-24, o'i gymharu â 939 yn 2015–16.

Roedd hyn yn golygu bod pob safle'n parhau i weithredu'n is o lawer na'i gapasiti. Effaith y boblogaeth isel oedd gwella cymarebau staff-i-blentyn ym mhob lleoliad.

Ffigur 1: Roedd 2023-24 yn dangos y cynnydd cyntaf yn nifer cyfartalog y plant a’r bobl ifanc yn y ddalfa i ieuenctid ers 2017–18
Mae Cymru a Lloegr yn cynnwys pobl ifanc 18 oed

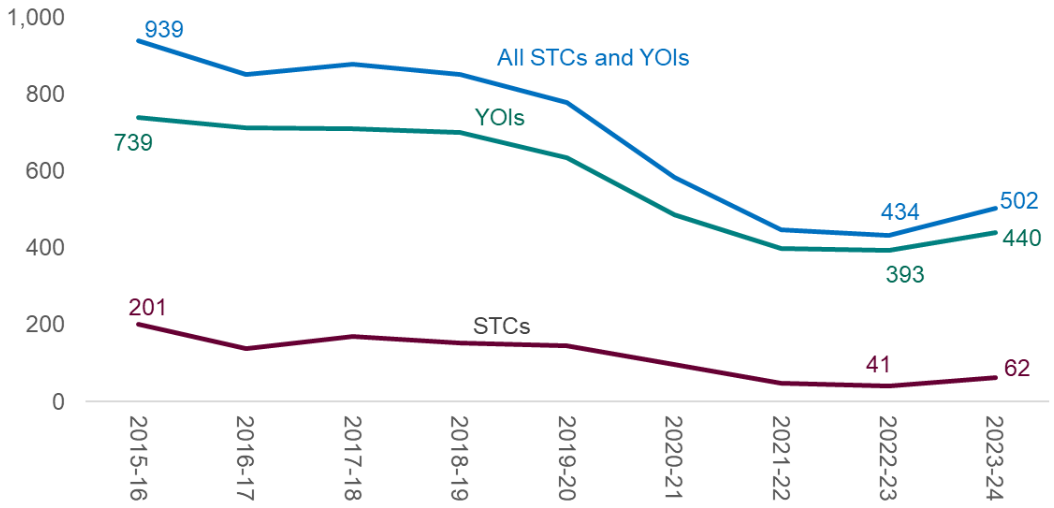

Ffynhonnell: Adroddiad Ieuenctid yn y Ddalfa, Mai 2024

Trosolwg o ganfyddiadau’r arolygiad

Roedd y canlyniadau ar gyfer plant ar draws yr ystâd Sefydliadau Troseddwyr Ifanc wedi gostwng yn 2023-24. Dim ond un Sefydliad Troseddwyr Ifanc, y Parc, oedd yn cael ei ystyried yn ‘ddiogel’ ac nid oedd gan unrhyw Sefydliad Troseddwyr Ifanc ddarpariaeth addysg ddigonol ar gyfer y plant a oedd ganddynt. Er nad oedd y dirywiad mewn ‘gofal’ mor amlwg ac roedd y sector yn perfformio’n well yn y prawf ‘ailsefydlu’, roedd hon yn flwyddyn arolygu bryderus. Nodweddwyd y rhan fwyaf o sefydliadau gan lefelau uchel o drais ac anhrefn gyda phlant yn treulio’r rhan fwyaf o’u hamser ar eu pen eu hunain yn eu celloedd.

Ffigur 2: Gwelliannau mewn sgoriau arolygu ar gyfer ailsefydlu, ond dirywiad ym mhob ardal carchar iach arall
Arolygiadau Arolygiaeth Carchardai EF o Sefydliadau Troseddwyr Ifanc yng Nghymru a Lloegr yn 2023-24 o'i gymharu â 2021–22

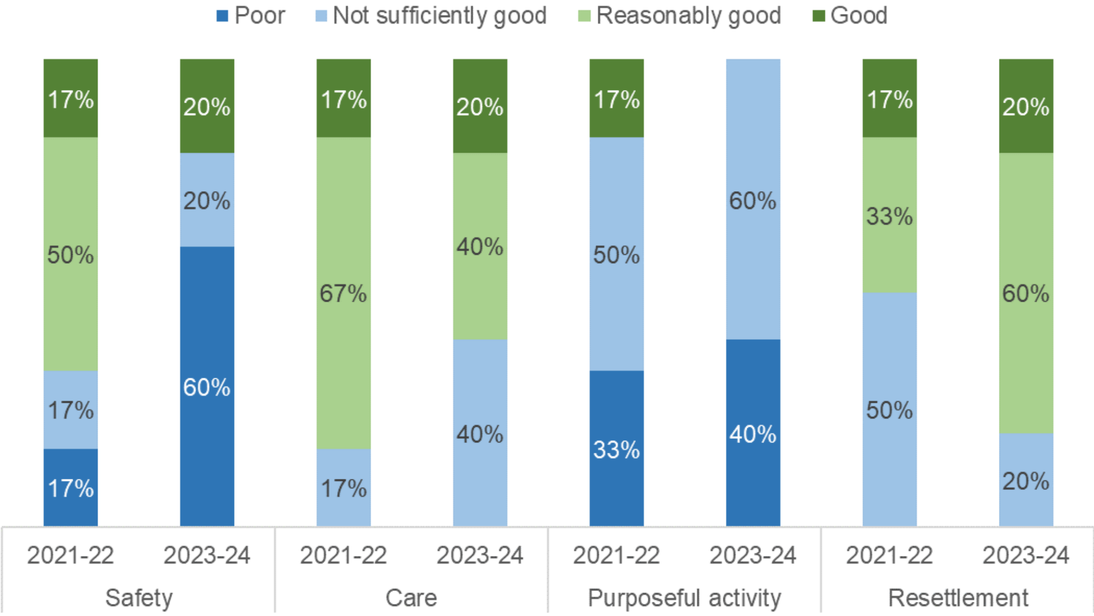

Ffynhonnell: Adroddiadau Arolygiaeth Carchardai Ei Fawrhydi

Yr oedd Cookham Wood, yn benodol, yn peri cymaint o bryder nes i ni gyhoeddi Hysbysiad Brys i'r Ysgrifennydd Gwladol yn amlinellu methiant llwyr o ran rheoli ymddygiad a methiant gan arweinwyr i gynnal safonau sylfaenol o ran unedau preswyl. Yn 2024, cyhoeddodd y Weinyddiaeth Gyfiawnder y byddai'r safle'n cael ei ailgyflwyno i ddal carcharorion sy'n oedolion oherwydd:

> *'... daeth yn amlwg na ellir cyflawni'r gwelliannau pellach sydd eu hangen ar y raddfa sy'n ofynnol o fewn amserlen dderbyniol.'*
>
> (Ewch i: https://www.gov.uk/government/news/young-offenders-institution-to-be-repurposed)

Yn y ddau safle lleiaf rydym yn eu harolygu, roedd rhai gwelliannau yng Nghanolfan Hyfforddi Oakhill, ac roedd canlyniadau'r Parc yn dal yn dda mewn tri o'n pedwar prawf carchar iach. Fodd bynnag, yn gyffredinol rydym yn dal i bryderu am y diffyg cynnydd ystyrlon yn y Sefydliadau Troseddwyr Ifanc yn Lloegr.

Adran 1 Pwy yw'r plant yn y ddalfa?

1.1 Mae plant yn y ddalfa yn tueddu i fod yn wrywaidd, maent yn fwy tebygol na phlant yn y boblogaeth gyffredinol o fod o grwpiau ethnig ar wahân i wyn, ac maent yn fwy tebygol o fod mewn gofal awdurdod lleol. Mae cyfran fawr yn dweud bod ganddynt broblemau iechyd a 9% yn dweud bod ganddynt blant eu hunain. O'r plant a ymatebodd i'n harolwg, roedd 40% naill ai heb eu dyfarnu'n euog neu'n aros i gael eu dedfrydu.

1.2 Y gwahaniaeth allweddol yn y boblogaeth yn 2023-24 oedd nifer y bobl ifanc 18 oed mewn sefydliadau plant. Arweiniodd y methiant i gynllunio'n ddigonol ar gyfer cynnydd a ragwelir yn y boblogaeth mewn carchardai i oedolion at y penderfyniad i ohirio trosglwyddo oedolion ifanc i'r ystad oedolion. O ganlyniad, roedd pobl ifanc 18 oed yn cyfrif am 29% o'r rheini a ymatebodd i'n harolwg, o'i gymharu â dim ond 17% yn 2022–23 ac 11% bum mlynedd yn ôl. Mae hyn wedi rhoi pwysau ychwanegol ar sefydliadau nad oes ganddynt ddarpariaeth addysg na gwaith ar gyfer oedolion ac a oedd eisoes yn cael trafferth gyda lefelau uchel o drais ac anhrefn.

Ffigur 2: Roedd cynnydd sydyn yng nghyfran y plant a'r bobl ifanc mewn dalfa i bobl ifanc a oedd yn 18 oed neu'n hŷn yn 2023–24

Canolfannau Hyfforddi Diogel a Sefydliadau Troseddwyr Ifanc yng Nghymru a Lloegr

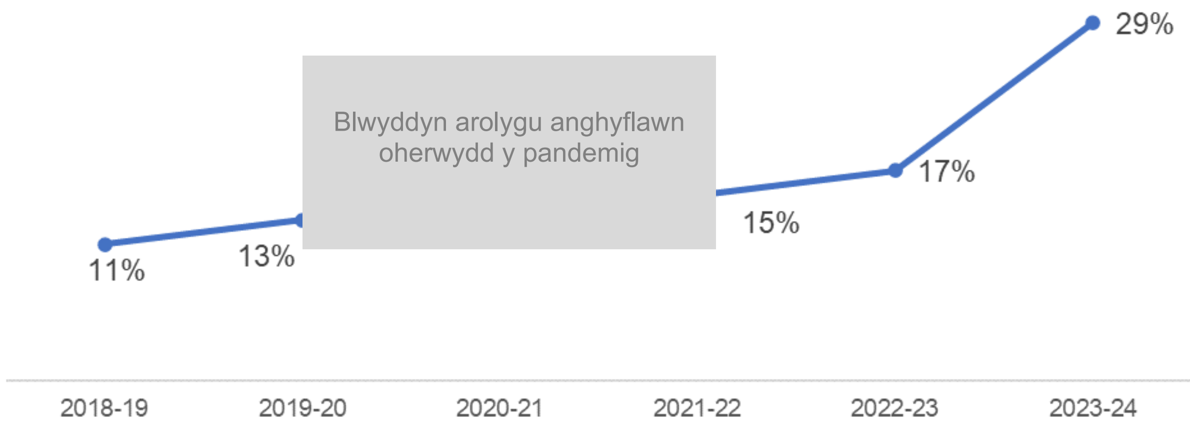

Ffynhonnell: Arolygon carcharorion Arolygaeth Carchardai EF

1.3 O’r plant roeddem wedi’u harolygu mewn Canolfannau Hyfforddi Diogel a Sefydliadau Troseddwyr Ifanc yn 2023-24:

- Roedd 1% yn ferched.

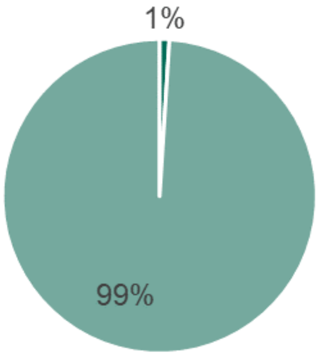

- Roedd 63% wedi dweud eu bod mewn gofal awdurdod lleol.

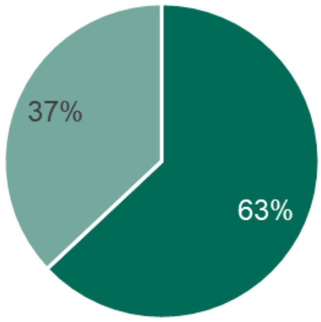

- Nododd 7% eu bod yn perthyn i gymuned Teithwyr.

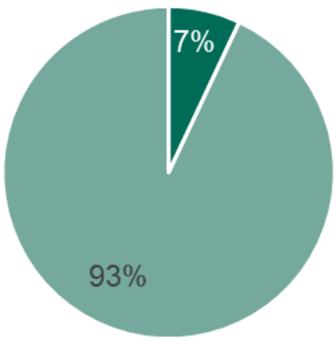

- Nododd 53% eu bod yn perthyn i grŵp ethnig lleiafrifol.

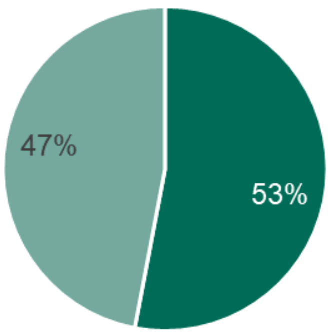

- Dywedodd 24% o’r plant eu bod yn Fwslim.
- Dywedodd 44% fod ganddynt broblemau iechyd.

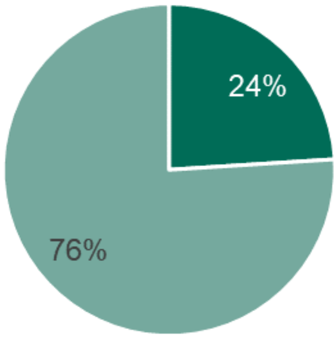

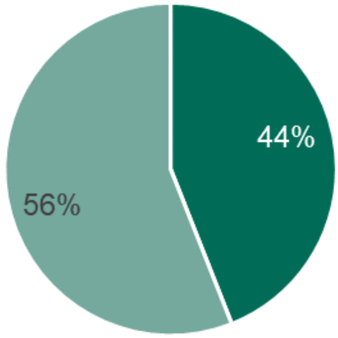

- Dywedodd 35% fod ganddynt anabledd.

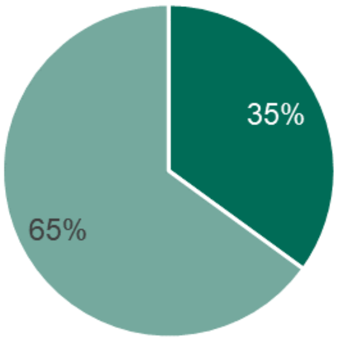

- Cafodd 60% eu dedfrydu.

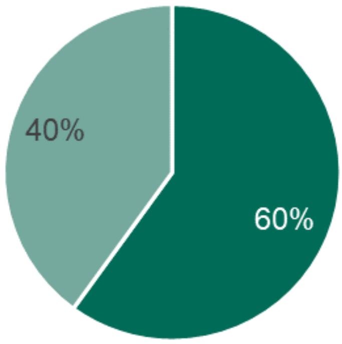

Ffynhonnell: Arolygon carcharorion Arolygaeth Carchardai EF

Adran 2 Plant yn llai diogel?

1.4 Ar adeg ein harolwg, dywedodd 15% o blant eu bod yn teimlo'n anniogel. Mae hyn yn cymharu â 7% y llynedd a dyma'r ganran uchaf rydym wedi'i gweld ers 2017–18.

Ffigur 3: Roedd cynnydd sydyn yng nghanran y plant sydd wedi teimlo'n anniogel yn y ddalfa yn 2023-24
Canolfannau Hyfforddi Diogel a Sefydliadau Troseddwyr Ifanc yng Nghymru a Lloegr

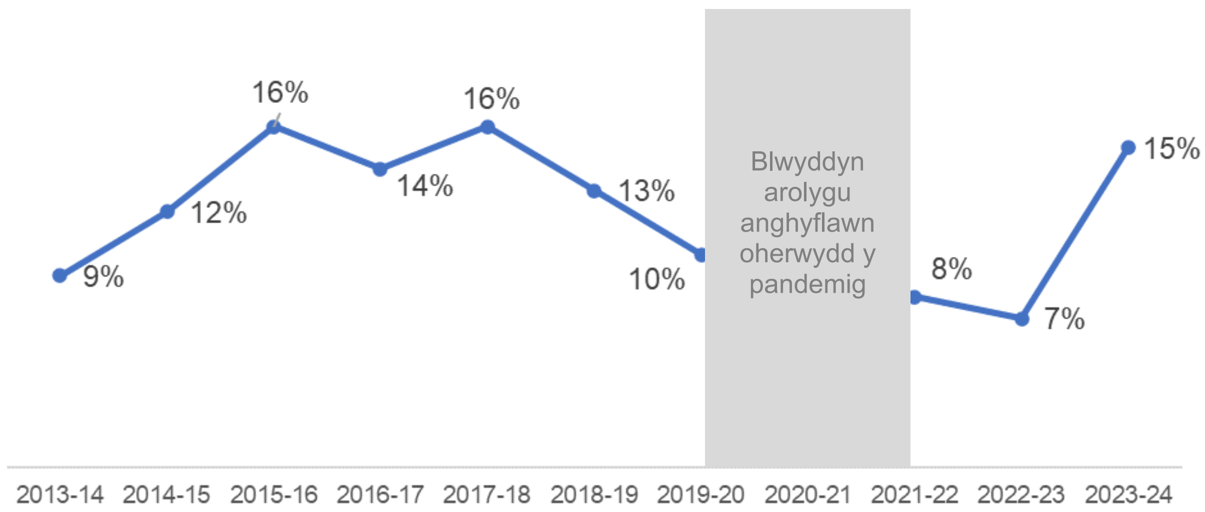

Ffynhonnell: Arolygon carcharorion Arolygaeth Carchardai EF

1.5 Mae hyn yn cyd-fynd â chanfyddiadau ein harolygiad ar gyfer 2023-24, lle barnwyd mai dim ond un o'r chwe sefydliad, Parc yn Ne Cymru, oedd yn ddigon diogel ac aseswyd bod y canlyniadau mewn tri sefydliad troseddwyr ifanc yn wael, sef ein gradd isaf. Roedd ein hadroddiadau arolygu sefydliadau sy'n cadw plant yn disgrifio systemau rheoli ymddygiad a oedd yn cael eu llethu gan lefelau uchel iawn o drais. Yn y pedwar Sefydliad Troseddwyr Ifanc yn Lloegr, gwelsom gyfuniad o ddiffygion staffio a lefelau uchel o staff na ellid eu defnyddio oherwydd eu bod yn sâl, ar ddyrchafiad dros dro neu mewn hyfforddiant. Roedd hyn yn golygu nad oedd arweinwyr yn gallu cyflwyno'r dull cyson a ddylai fod yn sail i reoli ymddygiad yn effeithiol. Prin oedd y cymhellion, fel mwy o amser allan o'r gell gyda'r nos neu allu bwyta gyda'i gilydd fel grŵp, ac yn aml nid oedd cosbau am ymddygiad gwael yn cael eu gweithredu.

‘Roedd systemau rheoli ymddygiad yn aneffeithiol, ni chyflwynwyd cymhellion ar gyfer ymddygiad da, ac ychydig iawn o ganlyniadau oedd i ymddygiad gwael, hyd yn oed pan oedd yn ddifrifol ei natur. O ganlyniad, gwelsom nad oedd ymddygiad gwael yn cael ei herio.’ **Sefydliad Troseddwyr Ifanc Werrington**

1.6 Yn benodol, roeddem yn bryderus am y lefelau cynyddol o anrhefn, gan gynnwys plant yn dringo ac yn aros mewn mannau uchel a gweithredoedd o ddiffyg disgyblaeth ar y cyd, llawer yn cael eu hachosi gan wrthdaro â’u cyfoedion a rhwystredigaeth dros y cyfnodau hir yr oeddent yn eu treulio dan glo yn eu celloedd. Roedd nifer uchel y digwyddiadau hefyd yn lleihau ymhellach yr amser roedd plant yn ei dreulio heb fod dan glo a chael addysg neu wneud gweithgareddau cynhyrchiol eraill.

‘Bu cynnydd sylweddol mewn achosion o anhrefn yn ystod y flwyddyn ddiwethaf i 320, cynnydd o fwy na 300% ers yr arolygiad diwethaf. Roedd amlder y digwyddiadau hyn yn uwch nag mewn unrhyw sefydliad arall yng Nghymru a Lloegr.’ **Sefydliad Troseddwyr Ifanc Feltham**

1.7 Roedd y cylch dieflig hwn o drais ac anhrefn rheolaidd yn lleihau’r amser y gallai plant ei dreulio allan o’u celloedd ac yn achosi rhwystredigaeth ac anhrefn pellach. Roedd hyn wrth wraidd y problemau yn yr ystad plant.

1.8 Yn yr amgylchedd cyfnewidiol a threisgar hwn, nid oedd yn syndod bod cyfran y plant a oedd yn teimlo’n anniogel wedi cynyddu i lefelau nas gwelwyd ers cyn pandemig COVID-19. Roedd tystiolaeth glir bod hyn hefyd yn effeithio ar forâl staff gweithredol rheng flaen. Yn ein harolwg staff, dywedodd 51% fod eu morâl yn isel neu’n isel iawn, o’i gymharu â dim ond 28% a ddywedodd ei fod yn uchel neu’n uchel iawn. Roedd llawer o sylwadau gan staff yn tynnu sylw at ofnau am eu diogelwch eu hunain.

‘Mae Cookham Wood yn lle tanllyd iawn, ac mae sawl arf yn cael ei ganfod bob dydd mwy neu lai. Mae ymosodiadau ar staff yn digwydd yn aml hefyd. Mae morâl y staff mor isel ac mae’n ei gwneud yn anodd ymgysylltu â’i gilydd a’r bechgyn. Nid yw’n lle diogel. Yn ddealladwy, carchar ydyw ond ni ddylem ofni dod i’r gwaith.’ **Arolwg staff Sefydliad Troseddwyr Ifanc Cookham Wood**

‘Mae llawer o staff yn teimlo nad ydynt yn hyderus yn herio ymddygiad oherwydd y bygythiad o gael rhywun yn ymosod arnynt. Nid yw’r polisïau ymddygiad yn cael eu dilyn yn gyson. Nid yw'n teimlo fel amgylchedd diogel i weithio ynddo.’ **Arolwg staff Sefydliad Troseddwyr Ifanc Werrington**

1.9 Y prosiect allweddol oedd Parc, a oedd, yn ein barn ni, yn ddiogel i blant. Yma, dywedodd 80% o'r staff gweithredol rheng flaen fod ganddynt forâl uchel neu uchel iawn ac roedd eu sylwadau'n llawer mwy cadarnhaol.

1.10 Efallai ei bod yn syndod bod gan staff gweithredol rheng flaen ganfyddiadau negyddol hefyd ynghylch y ganmoliaeth a gawsant neu o ran herio ymddygiad gwael: Dywedodd 49% o blant fod staff fel arfer yn rhoi gwybod iddynt a oedd eu hymddygiad yn dda, a dim ond 31% o staff rheng flaen ddywedodd fod uwch reolwyr bob amser yn dathlu gwaith da, neu'n gwneud hynny'n aml. Yn yr un modd, dywedodd 64% o'r plant fod staff yn esbonio beth roeddent wedi'i wneud o'i le a dim ond 39% o staff rheng flaen a ddywedodd fod uwch reolwyr yn herio ymddygiad gwael gan staff. Yn yr amgylchedd hwn, nid yw'n syndod bod llawer o Sefydliadau Troseddwyr Ifanc yn profi lefelau uchel o salwch ymysg staff a bod trosiant staff rheng flaen yn uchel yn Cookham Wood a Feltham A.

Hunan-niweidio ymysg merched – argyfwng yn y ddalfa

Nid yw'r dull presennol o leoli merched mewn sefydliadau sydd wedi'u cynllunio i reoli risgiau a diwallu anghenion bechgyn yn gweithio. Mae cynllunio gwael a diffyg model penodol o garchar i ferched sy'n ystyried eu hanghenion penodol wedi arwain at rai canlyniadau gwael yn y grŵp hwn.

Ychydig iawn o ferched sydd yn y ddalfa: ym mis Mawrth 2024 dim ond 11 o ferched oedd o'i gymharu â 519 o fechgyn (ewch i Youth_Custody_Population_Report_-_May-24.ods (live.com). Ac eto yn 2023–24 cofnododd y Gwasanaeth Ieuenctid yn y Ddalfa fwy o ddigwyddiadau hunan-niweidio gan ferched na bechgyn (ewch i https://www.gov.uk/government/statistics/safety-in-the-children-and-young-people-secure-estate-update-to-march-2024).

Mae ein harolygiadau wedi tynnu sylw at y ffaith, er gwaethaf ymdrechion gorau staff rheng flaen, nad yw'r ddarpariaeth bresennol mewn Sefydliadau Troseddwyr Ifanc yn diwallu anghenion y grŵp hwn. Yn Wetherby, gwelsom fod diffyg hyblygrwydd yn y drefn ddyddiol yn golygu bod merched agored iawn i niwed yn treulio cyfnodau hir dan glo ar eu pen eu hunain yn eu celloedd er bod data'n dangos mai dyma lle roedd y rhan fwyaf o niwed yn digwydd.

Yn ein harolwg staff, mynegodd staff gweithredol rheng flaen eu rhwystredigaeth bod Wetherby yn anaddas i gadw merched.

- 'Nid yw'r sefydliad hwn yn addas i bobl ifanc sy'n fenywod gael eu lleoli yn ac ni ddylid ei ddefnyddio fel rhywle i ddadlwytho pobl ifanc agored i niwed.'

- 'Does dim digon o hyfforddiant ar fenywod sy'n garcharorion ifanc, ac ni ddylent fod yn STIEF Wetherby, gan nad yw eu hanghenion yn cael eu diwallu; mae angen llawer mwy o gymorth arnynt na all llawer o staff ei ddarparu, ac nid oes gan reolwyr yr atebion.'

Yn absenoldeb opsiynau eraill, roedd staff yn caethiwo merched yn aml iawn, weithiau sawl gwaith mewn un noson. Roedd staff yn aml yn symud eiddo, gan gynnwys dillad gwely a dillad, i geisio atal merched rhag niweidio eu hunain. Yn yr amgylchedd anhrefnus hwn, roeddem yn bryderus iawn o weld bod timau dynion i gyd yn cael eu defnyddio yn Wetherby i gael gwared ar ddillad merched mewn caethiwed, a oedd yn amlwg yn drawmatig i'r merched dan sylw. Er bod y staff rheng flaen yn gwneud eu gorau mewn amgylchiadau amhosibl, ni ddylai arweinwyr byth fod wedi eu rhoi nhw na'r merched yr oeddent yn gofalu amdanynt yn y sefyllfa hon.

Canlyniadau llawer gwaeth i'r rheini a oedd yn teimlo'n anniogel

1.11 Roedd teimlo'n anniogel wedi effeithio ar lawer o agweddau ar fywydau plant. Fe wnaethom gymharu canlyniadau ar gyfer plant mewn

Sefydliadau Troseddwyr Ifanc a Chanolfannau Hyfforddi Diogel a ddywedodd eu bod erioed wedi teimlo'n anniogel â'r rheini nad oeddent wedi dweud hynny. Mae'r canfyddiadau'n llwm, gyda'r grŵp hwn yn sôn am brofiadau digalon iawn ym mhob rhan o'n harolwg bron.

1.12 Mae'n amlwg bod gan lawer o'r plant reswm da dros fod ofn: Dywedodd 89% eu bod wedi dioddef erledigaeth gan blant eraill a dywedodd 74% eu bod wedi cael eu herlid gan staff; dywedodd 85% eu bod wedi cael eu cam-drin yn eiriol gan blant eraill; roedd tua hanner (52%) wedi dioddef ymosodiad corfforol gan blant eraill; a dywedodd bron i chwarter (24%) eu bod wedi cael eu gorfodi i ymosod ar bobl ifanc eraill.

Ffigur 4: Roedd plant a oedd wedi teimlo'n anniogel yn fwy tebygol o gael eu bwlio neu eu herlid gan blant eraill
Canolfannau Hyfforddi Diogel a Sefydliadau Troseddwyr Ifanc yng Nghymru a Lloegr, 2023-24

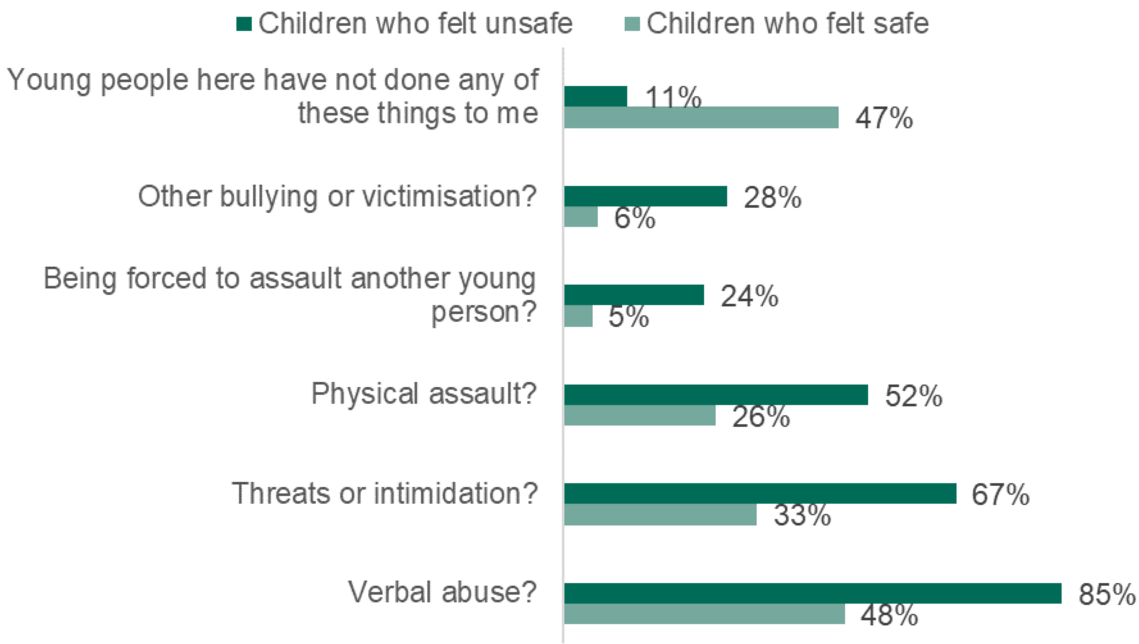

Ffynhonnell: Arolygon carcharorion Arolygaeth Carchardai EF

1.13 Roedd yn destun pryder bod 63% o'r grŵp hwn wedi dweud eu bod wedi cael eu cam-drin ar lafar gan staff a dywedodd traean (33%) fod staff wedi ymosod arnynt yn gorfforol.

Ffigur 5: Roedd plant a oedd wedi teimlo'n anniogel yn fwy tebygol o gael eu bwlio neu eu herlid gan staff
Canolfannau Hyfforddi Diogel a Sefydliadau Troseddwyr Ifanc yng Nghymru a Lloegr, 2023-24

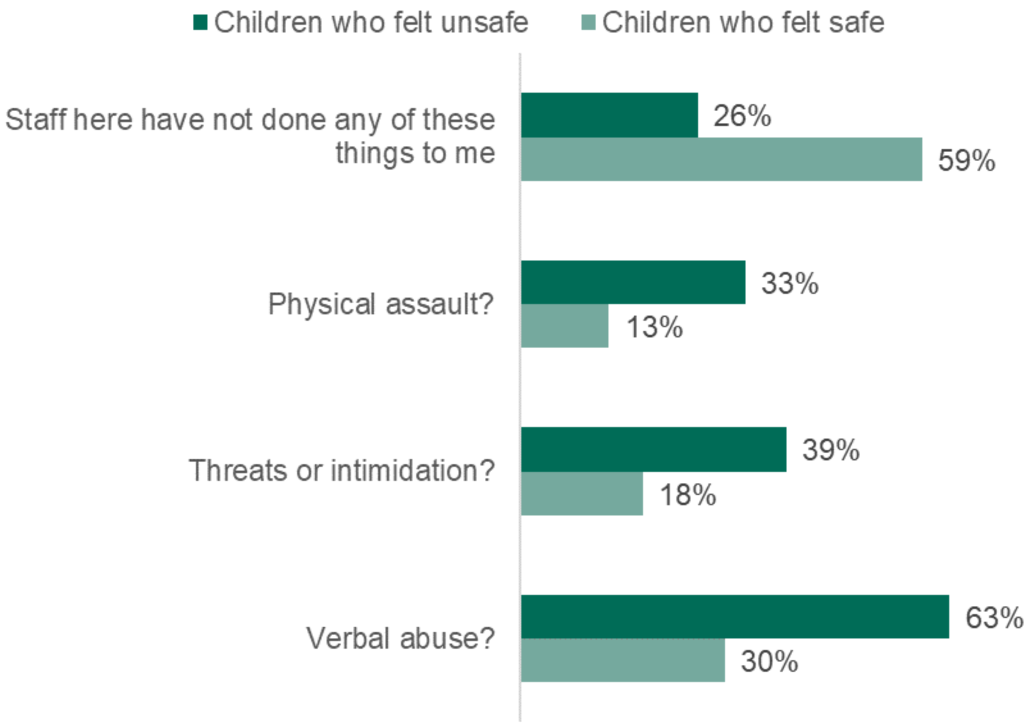

Ffynhonnell: Arolygon carcharorion Arolygaeth Carchardai EF

Cefnogaeth gan staff

1.14 Dylai plant oedd yn teimlo'n anniogel fod wedi cael cymorth ychwanegol, ond roedd eu hymatebion i'r arolwg yn arbennig o negyddol am staff. Dim ond 31% ohonynt oedd yn teimlo bod staff yn gofalu amdanynt a dywedodd 54% fod y rhan fwyaf o'r staff yn eu trin â pharch.

Ffigur 6: Roedd y plant a deimlai’n ddiogel yn fwy tebygol o deimlo eu bod yn cael eu parchu a bod y staff yn gofalu amdanynt
Canolfannau Hyfforddi Diogel a Sefydliadau Troseddwyr Ifanc yng Nghymru a Lloegr, 2023-24

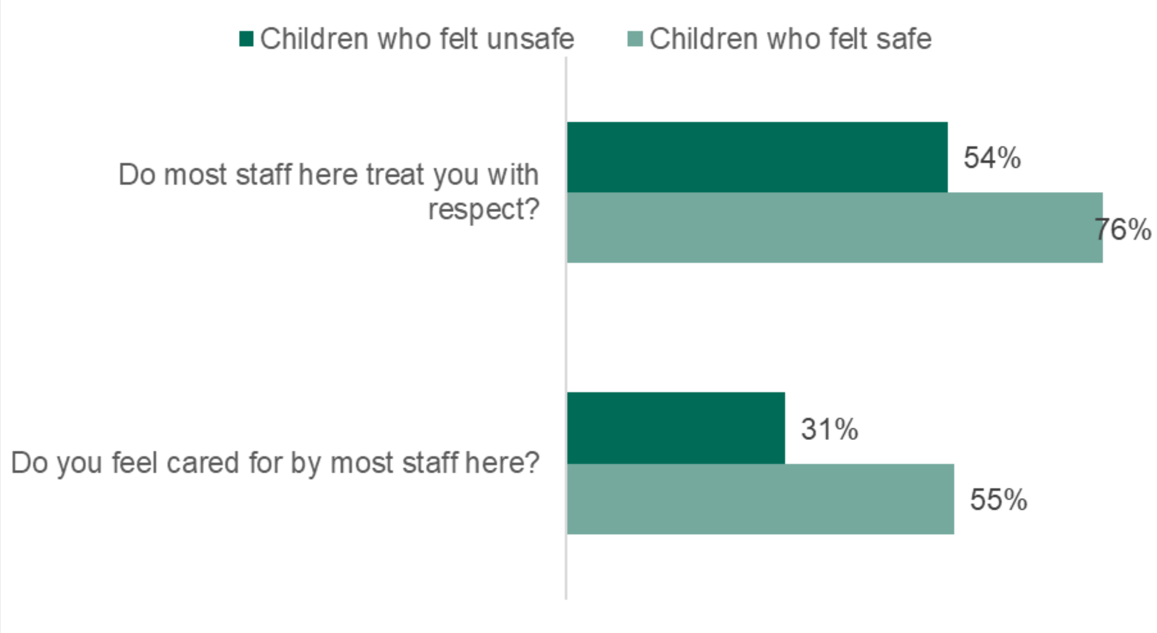

Ffynhonnell: Arolygon carcharorion Arolygaeth Carchardai EF

1.15 Roedd plant a deimlai’n anniogel yn llai tebygol na’r rhai a oedd yn teimlo’n ddiogel i ddweud bod staff yn eu hannog i fynychu addysg, hyfforddiant neu weithgareddau gwaith neu fod unrhyw un wedi eu helpu i gadw mewn cysylltiad â theulu a ffrindiau.

Ffigur 7: Roedd plant a deimlai’n ddiogel yn fwy tebygol o gael eu hannog i fynd i weithgareddau a chadw mewn cysylltiad ag anwyliaid
Canolfannau Hyfforddi Diogel a Sefydliadau Troseddwyr Ifanc yng Nghymru a Lloegr, 2023-24

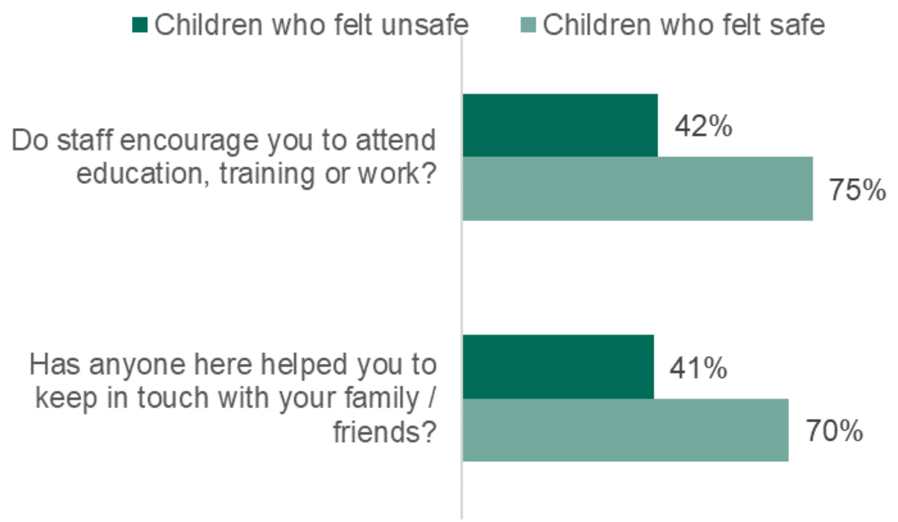

Ffynhonnell: Arolygon carcharorion Arolygaeth Carchardai EF

1.16 Roeddent yn llai tebygol o ddweud bod staff wedi eu helpu i ddelio â phroblemau pan oeddent wedi cyrraedd y Sefydliad Troseddwyr Ifanc

neu'r Ganolfan Hyfforddi Diogel am y tro cyntaf, er eu bod yn fwy tebygol o gael y problemau hyn.

Ffigur 8: Roedd plant a deimlai'n ddiogel yn llai tebygol o gael problemau pan oeddent yn cyrraedd y sefydliad am y tro cyntaf
Canolfannau Hyfforddi Diogel a Sefydliadau Troseddwyr Ifanc yng Nghymru a Lloegr, 2023-24

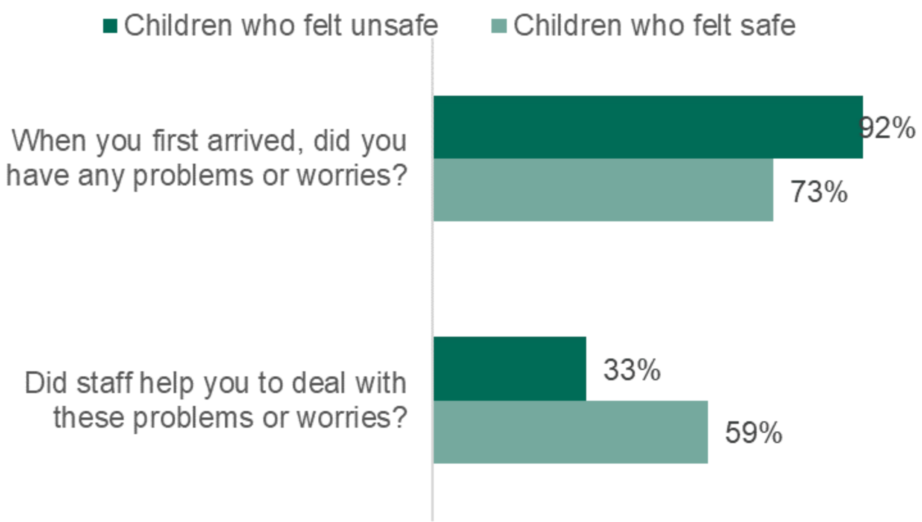

Ffynhonnell: Arolygon carcharorion Arolygaeth Carchardai EF

Bywyd bob dydd

1.17 Roedd plant a deimlai'n anniogel yn llai tebygol o ddweud eu bod yn gallu treulio mwy na dwy awr allan o'u cell: Dywedodd 57% eu bod wedi treulio dwy awr y tu allan yn ystod yr wythnos a dim ond 27% ddywedodd fod hyn wedi digwydd dros y penwythnos.

Ffigur 9: Roedd plant a deimlai'n ddiogel yn fwy tebygol o gael mwy na dwy awr allan o'u cell neu ystafell bob dydd
Canolfannau Hyfforddi Diogel a Sefydliadau Troseddwyr Ifanc yng Nghymru a Lloegr, 2023-24

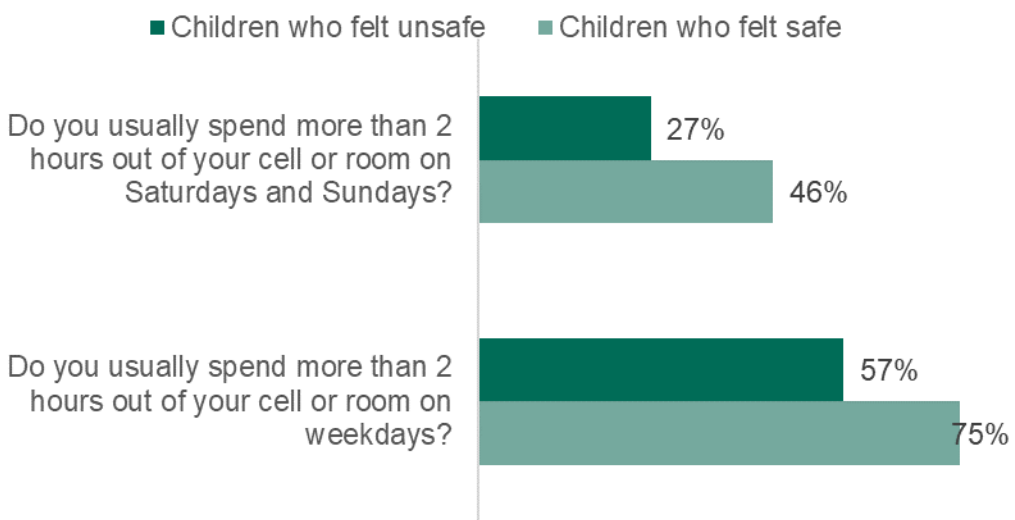

Ffynhonnell: Arolygon carcharorion Arolygaeth Carchardai EF

1.18 Dim ond 40% o'r plant a oedd yn teimlo'n anniogel a ddywedodd eu bod yn cael treulio amser y tu allan yn yr awyr iach ar y rhan fwyaf o ddiwrnodau a dywedodd llai na chwarter (23%) eu bod yn cael mynd i'r gampfa neu gymryd rhan mewn chwaraeon unwaith yr wythnos neu fwy.

Ffigur 10: Roedd plant a oedd yn teimlo'n ddiogel yn fwy tebygol o dreulio amser yn y gampfa neu'r tu allan
Canolfannau Hyfforddi Diogel a Sefydliadau Troseddwyr Ifanc yng Nghymru a Lloegr, 2023-24

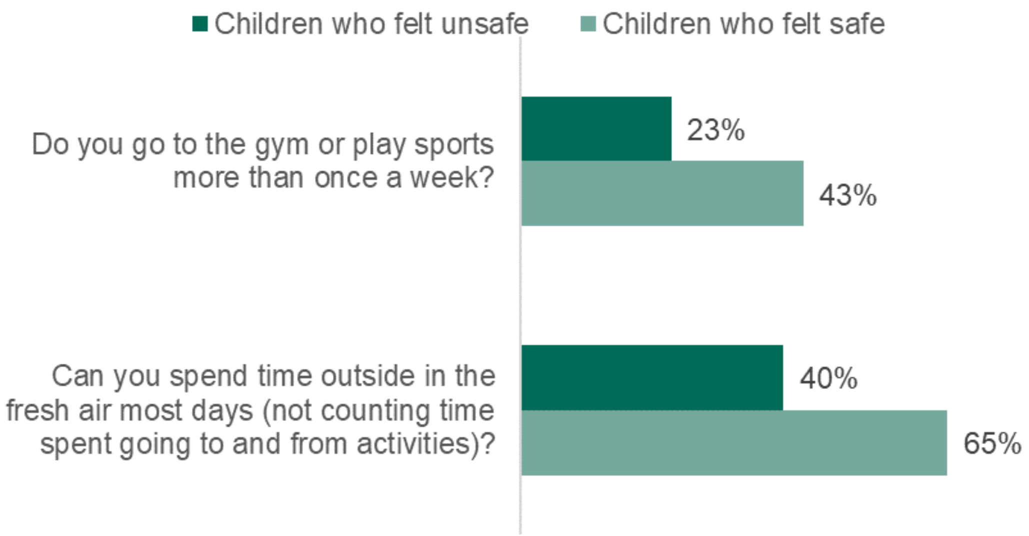

Ffynhonnell: Arolygon carcharorion Arolygaeth Carchardai EF

1.19 Ategir y canfyddiadau hyn gan ganfyddiadau ein harolygiad, lle gwelsom blant yn aml yn hunanynysu yn eu celloedd, wedi'u gwahanu oddi wrth eu cyfoedion, oherwydd eu bod yn ofnus. Roedd arferion dyddiol y plant hyn yn gyfyngedig iawn ac nid oeddent bob amser yn cynnwys addysg, ymarfer corff na ffynonellau eraill o ryngweithio ystyrlon â phobl. Yn rhy aml, roeddent wedi cael eu gwahanu am fwy o amser na phlant a oedd wedi cyflawni gweithredoedd o drais ac anhrefn. Yn Cookham Wood, Werrington a Wetherby, gwelsom enghreifftiau o blant wedi'u gwahanu nad oeddent, ar rai diwrnodau, yn dod allan o'u celloedd am unrhyw reswm. Yn Cookham Wood, roedd plant a oedd yn hunanynysu yn cyfrif am draean o'r holl blant a oedd wedi'u gwahanu oddi wrth eu cyfoedion, ac roedd llawer ohonynt yn ddarostyngedig i amodau a oedd yn bodloni'r diffiniad o gaethiwed ar eu pen eu hunain, gan dreulio mwy na 22 awr y dydd wedi'u cloi heb unrhyw ryngweithio ystyrlon â phobl.

'Ar gyfer yr 17 o blant a oedd yn cael eu cadw mewn llety ar wahân er eu diogelwch eu hunain, ychydig iawn o gyfleoedd roedd arweinwyr yn eu cynnig i gymryd rhan mewn gweithgareddau addysg, sgiliau a gwaith.'
Sefydliad Troseddwyr Ifanc Cookham Wood

1.20 Yn Feltham, roedd cau'r uned gymorth uwch yn golygu bod plant yr oedd angen cymorth ychwanegol arnynt i gael amser allan o'r gell

gyda'u cyfoedion bellach wedi'u gwahanu. Roedd hyn yn rhoi pwysau ychwanegol ar yr uned wahanu ac yn atal staff rhag darparu trefn ddyddiol gyson ar gyfer y grŵp hwn.

Oedi o ran amser allan o'r gell ac addysg

1.21 Efallai nad yw'n syndod mewn sefydliadau a oedd mor anwadal, nad oedd addysg yn ddigon da ym mhob Sefydliad Troseddwyr Ifanc y gwnaethom ymweld â nhw. Barnodd Ofsted fod y ddarpariaeth addysg yn annigonol yn Feltham, Werrington a Cookham Wood. Dim ond Canolfan Hyfforddi Diogel Oakhill oedd â darpariaeth addysg y barnwyd ei bod yn dda; roedd hyn yn bennaf oherwydd ei llwyddiant yn rheoli gwrthdaro ymysg ei phoblogaeth:

> 'Mae uwch arweinwyr yn parhau i flaenoriaethu mynediad plant at addysg o ansawdd uchel. Mae arweinwyr yn rheoli'r berthynas rhwng plant yn ofalus ac yn sensitif, gan sicrhau nad yw presenoldeb unrhyw blentyn mewn addysg yn gyfyngedig oherwydd pwy y gallant neu na allant gymysgu â nhw. O ganlyniad, mae bron pob plentyn yn cael 25 awr o addysg yr wythnos.' **Canolfan Hyfforddi Diogel Oakhill**

1.22 Roedd nifer y plant a ddywedodd eu bod yn cymryd rhan mewn addysg ar hyn o bryd wedi gostwng i 78% o 88% y llynedd, a dywedodd 16% nad oeddent yn gwneud unrhyw addysg, hyfforddiant, gwaith nac ymyriadau, er enghraifft rhaglenni ymddygiad troseddol neu ymyriadau ymddygiad troseddol.

1.23 Gwelsom yn gyson mai'r ymateb i lefelau uchel o wrthdaro oedd y prif rwystr i blant fod allan o'u celloedd a chymryd rhan mewn gweithgarwch. Heb systemau rheoli ymddygiad effeithiol, penderfynodd llawer o reolwyr gadw plant ar wahân i'w gilydd er mwyn lleihau trais.

1.24 Er bod y strategaeth hon yn synhwyrol i ddechrau, roedd rhestrau cadw ar wahân yn aml yn amhosibl eu rheoli erbyn hyn ac roeddent yn atal bron unrhyw beth cadarnhaol rhag digwydd mewn Sefydliadau Troseddwyr Ifanc. Yn Cookham Wood, gwelsom fod 90% o blant yn cael eu cadw ar wahân, gyda staff yn rheoli 583 o achosion o wrthdaro unigol mewn poblogaeth o 77 o blant. Yn Werrington, roedd 388 o blant yn cael eu cadw ar wahân mewn poblogaeth o 89, ac yn Feltham A gwelsom 266 mewn poblogaeth o 84.

1.25 Yn y rhan fwyaf o Sefydliadau Troseddwyr Ifanc nid oedd plant yn cael eu dyrannu i weithgareddau yn seiliedig ar eu hanghenion neu eu dyheadau ond yn hytrach ar bwy y gallent gymysgu â nhw. Roedd hyn yn golygu eu bod yn aml yn cael eu dyrannu i gyrsiau nad oedd eu hangen arnynt neu yr oeddent eisoes wedi'u gwneud. Yn ôl y disgwyl, nid oedd gan blant frwdfrydedd dros y cyrsiau hyn, a oedd yn arwain at bresenoldeb ac ymddygiad gwael.

1.26 Roedd y lefelau uchel o wrthdaro yn cyfyngu ar yr amser y gallai plant ei dreulio allan o'u celloedd, yn enwedig ar y penwythnos lle nad oedd

darpariaeth addysg, ac eithrio Feltham. Yn ein harolwg, dim ond 72% o blant ddywedodd eu bod wedi treulio mwy na dwy awr allan o'u cell yn ystod yr wythnos a dywedodd llai na hanner (43%) fod hyn wedi digwydd dros y penwythnos. Fodd bynnag, roedd hyn yn amrywio'n ddramatig rhwng safleoedd, gyda phlant yng Nghanolfan Hyfforddi Diogel Oakhill a'r Parc yn adrodd llawer mwy o amser allan o'r gell na'r safleoedd eraill, yn enwedig ar y penwythnos.

Ffigur 11: Roedd plant yn fwy tebygol o dreulio mwy na dwy awr allan o'u cell neu ystafell bob dydd yn ystod yr wythnos nag ar benwythnosau, gydag amrywiadau rhwng sefydliadau
Canolfannau Hyfforddi Diogel a Sefydliadau Troseddwyr Ifanc yng Nghymru a Lloegr, 2023-24

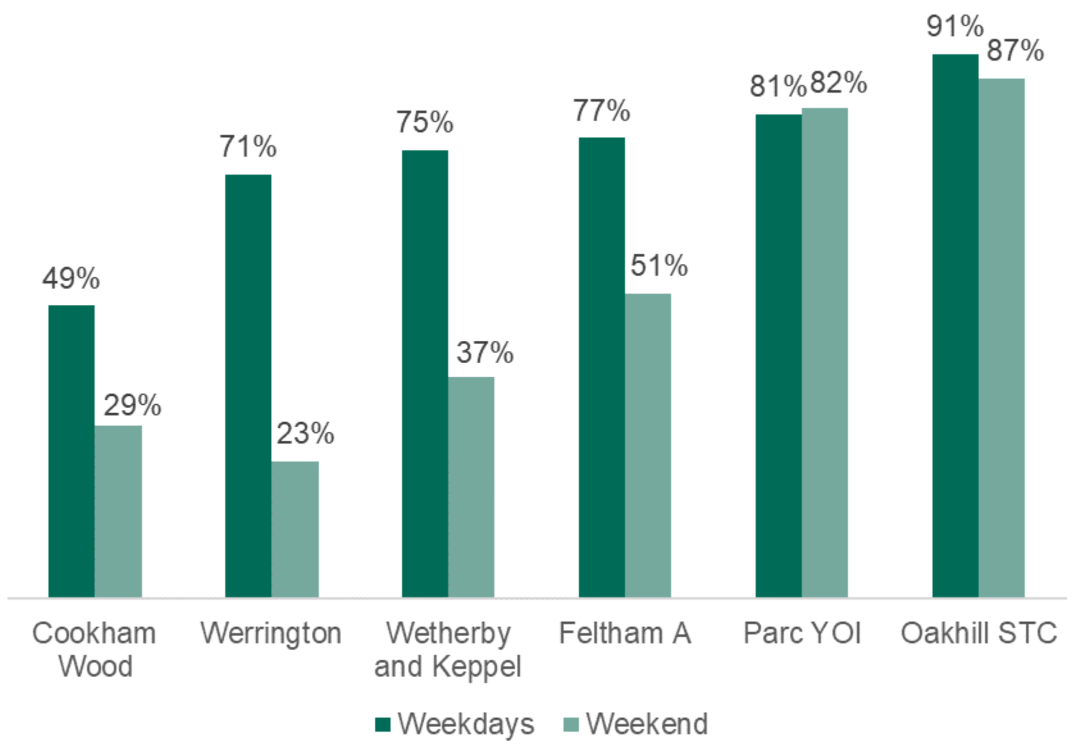

Ffynhonnell: Arolygon carcharorion Arolygaeth Carchardai EF

1.27 Yn y Sefydliadau Troseddwyr Ifanc eraill, gwelsom fod yn rhaid i staff rannu'r amser a oedd ar gael rhwng nifer o grwpiau ym mhob adain neu uned, gan leihau'r swm cyfartalog a gafodd pob plentyn i rhwng tair a phum awr yn ystod yr wythnos a llai ar benwythnosau.

1.28 Roedd nifer y plant a ddywedodd eu bod yn cael yr hawl sylfaenol i ymarfer corff yn yr awyr iach bob dydd wedi gostwng o 71% i 61% ers y llynedd. Dim ond 40% o blant a ddywedodd eu bod yn mynd i'r gampfa neu'n cymryd rhan mewn chwaraeon unwaith yr wythnos neu fwy, o'i gymharu â 52% y llynedd.

1.29 Yn Cookham Wood, gwelsom y canlynol:

> ‘Roedd arweinwyr carchardai yn arwain cyfundrefn a oedd yn wael ar y cyfan ac nad oedd yn cynnig i blant yr addysg, y sgiliau a’r cyfleoedd gwaith yr oedd ganddynt hawl iddynt. Roedd prinder staff cronig swyddogion carchardai ac athrawon coleg wedi arwain yn rhy aml at blant yn cael eu cyfyngu i’w celloedd oherwydd nad oedd digon o swyddogion i’w hebrwng i weithgareddau neu ddiffyg athrawon cymwysedig i’w haddysgu, yn enwedig o ran Saesneg a mathemateg.’ **Sefydliad Troseddwyr Ifanc Cookham Wood**

1.30 Roedd gwendidau allweddol ym mhynciau hanfodol Saesneg a mathemateg ar draws y Sefydliadau Troseddwyr Ifanc. Yn Feltham, roedd presenoldeb gwael yn golygu bod plant wedi cymryd gormod o amser i ennill cymwysterau. Yn Wetherby gwelsom lawer o blant yn astudio ar lefel yr oeddent eisoes wedi’i chyrraedd, ac yn Werrington gwelsom ormod o sesiynau’n cael eu haddysgu gan athrawon heb gymhwyso.

1.31 Ac ystyried y gwendidau hyn, nid yw’n syndod mai dim ond 53% o blant a ddywedodd wrthym yn gyffredinol eu bod wedi dysgu unrhyw beth a fyddai’n eu helpu pan gawsant eu rhyddhau, er bod hyn yn amrywio yn ôl sefydliad.

Ffigur 12: Roedd canran y plant a ddywedodd eu bod wedi dysgu rhywbeth a fyddai’n eu helpu ar ôl eu rhyddhau yn amrywio yn ôl sefydliad
Canolfannau Hyfforddi Diogel a Sefydliadau Troseddwyr Ifanc yng Nghymru a Lloegr, 2023-24

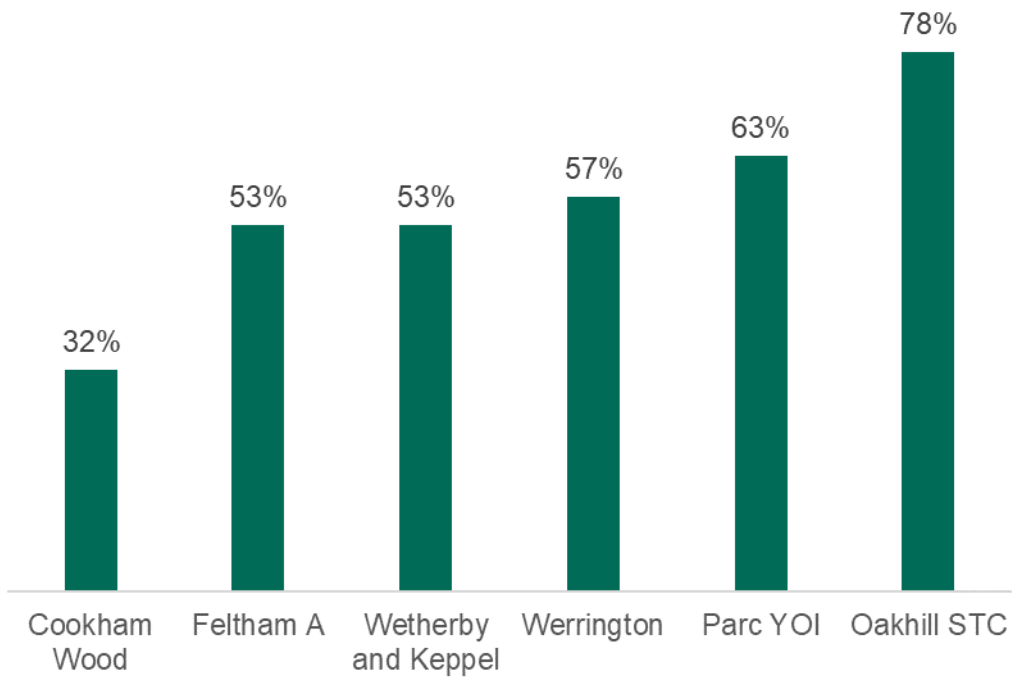

Ffynhonnell: Arolygon carcharorion
Arolygaeth Carchardai EF

Ailsefydlu a chadw mewn cysylltiad â’r gymuned

1.32 Dylai cynllun dedfryd neu gynllun remand fod ar waith ar gyfer pob plentyn er mwyn ei alluogi i fynd i’r afael â’r rhesymau pam ei fod yn y ddalfa ac er mwyn hwyluso proses bontio ddidrafferth naill ai’n ôl i’r gymuned neu i garchar oedolion. Dim ond 57% o blant ddywedodd wrthym eu bod yn gwybod am eu cynllun.

Ffigur 13: Roedd canran y plant a oedd yn ymwybodol o'u dedfryd neu eu cynllun remánd yn amrywio yn ôl sefydliad
Canolfannau Hyfforddi Diogel a Sefydliadau Troseddwyr Ifanc yng Nghymru a Lloegr, 2023-24

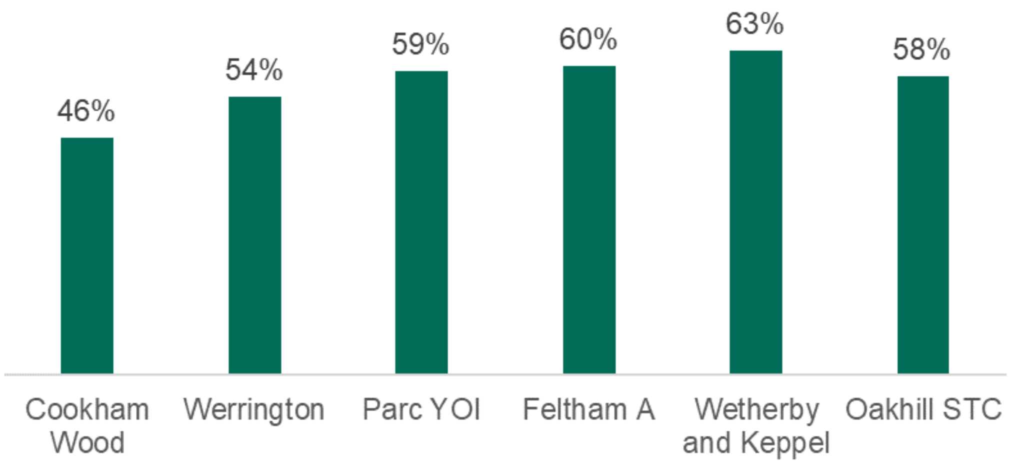

Ffynhonnell: Arolygon carcharorion Arolygaeth Carchardai EF

1.33 Er mwyn i'r cynlluniau hyn fod yn effeithiol, roedd angen iddynt gael eu llywio gan staff o bob rhan o'r sefydliad yn ogystal â gofalwyr a gweithwyr proffesiynol o'r gymuned. Er y cafwyd cyfraniad da gan deuluoedd plant, timau troseddau ieuenctid a gweithwyr cymdeithasol yn y gymuned, ni chafwyd bron byth gyfraniadau gan y staff preswyl rheng flaen a dreuliodd y rhan fwyaf o'u hamser gyda'r plant. Yr eithriad i hyn oedd y Parc, lle'r oedd y defnydd helaeth o'r fframwaith ceisiadau cyfiawnder ieuenctid (adnodd electronig y gall staff yn y ddalfa a'r gymuned ei ddefnyddio) gan staff preswyl yn sicrhau bod gwybodaeth allweddol yn cael ei rhannu â gweithwyr achos.

1.34 Roedd plant ym mhob sefydliad yn mynd i gyfarfodydd cynllunio a remánd rheolaidd ond dim ond 40% ddywedodd wrthym eu bod wedi cael mynegi beth fyddai'n digwydd iddynt ar ôl iddynt adael y Sefydliad Troseddwyr Ifanc neu'r Ganolfan Hyfforddi Diogel bresennol. Roedd hyn yn awgrymu bod llawer o blant yn teimlo nad oedd ganddynt unrhyw ddylanwad ar y broses gynllunio.

1.35 Un maes oedd wedi gwella ers y llynedd oedd bod plant a ddywedodd eu bod yn cael ymweliadau bellach yn fwy tebygol o'u cael bob wythnos.

Ffigur 14: Roedd dros hanner y plant ym mhob sefydliad yn cael ymweliadau gan anwyliaid, ond nid oedd pob un o'r plant hyn yn cael yr ymweliadau hyn unwaith yr wythnos neu fwy
Canolfannau Hyfforddi Diogel a Sefydliadau Troseddwyr Ifanc yng Nghymru a Lloegr, 2023-24

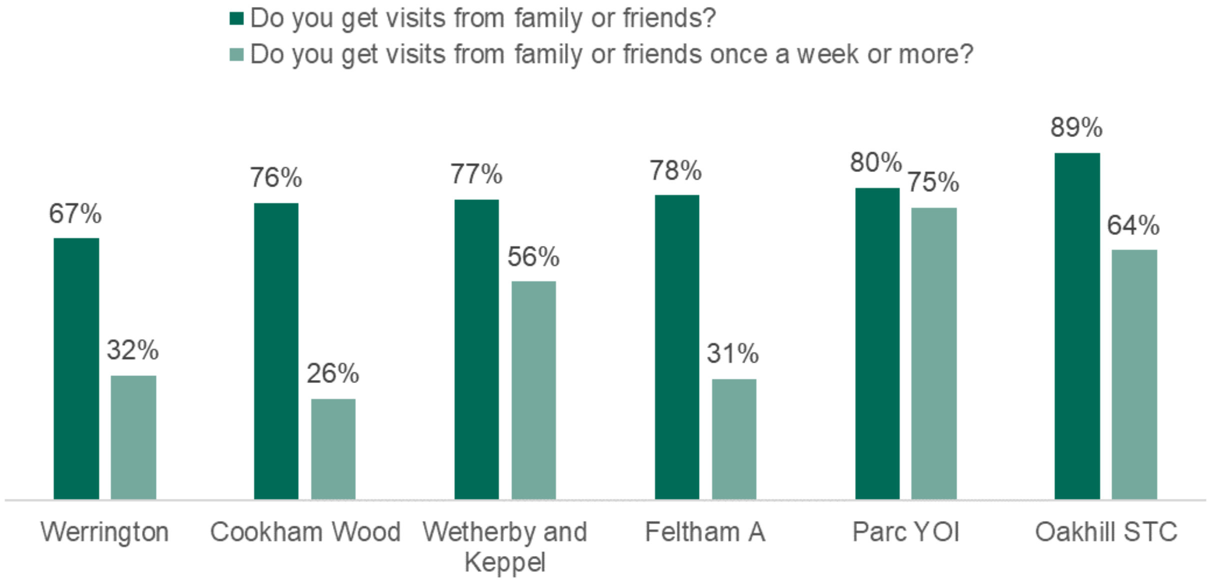

Ffynhonnell: Arolygon carcharorion Arolygaeth Carchardai EF

1.36 Yn y Parc, gwelsom rywfaint o gefnogaeth ragorol i blant gadw mewn cysylltiad â'u teuluoedd.

'Defnyddiwyd ymweliadau cymdeithasol a galwadau fideo diogel yn helaeth. Ar ôl dadansoddi data ac ymgynghori â theuluoedd, roedd amserlen yr ymweliadau cymdeithasol wedi cael ei newid ac erbyn hyn roedd cyfnodau dwy awr yn y bore a'r prynhawn ar ddydd Sadwrn a dydd Sul. Roedd hyn yn arbennig o ddefnyddiol i deuluoedd a oedd yn teithio pellteroedd hir gan y gallent aros gerllaw dros nos ac ymweld ar y ddau ddiwrnod. O ganlyniad, bu cynnydd mawr yn nifer yr ymweliadau cymdeithasol, gyda dros 670 yn ystod y flwyddyn ddiwethaf o'i gymharu â 195 yn ein harolygiad diwethaf.' **Sefydliad Troseddwyr Ifanc y Parc**

1.37 I'r gwrthwyneb, mewn Sefydliadau Troseddwyr Ifanc eraill dywedodd plant wrthym eu bod yn amharod i gael ymweliadau oherwydd risg y byddai achosion o drais yn digwydd o flaen eu teulu neu eu ffrindiau. Yn Cookham Wood, dim ond plant nad oeddent yn gwrthdaro â'i gilydd yr oedd rheolwyr Werington a Feltham yn caniatáu iddynt fynd i'r neuadd ymweliadau ar yr un pryd. Arweiniodd hyn, a'r nifer enfawr o achosion o wrthdaro, at gyfyngu ar fynediad pob plentyn i ymweliadau cymdeithasol a'i gwneud yn amhosibl i blant, yn enwedig y rheini sydd ar remánd, gael eu hawl.

1.38 Roedd y defnydd o alwadau fideo diogel yn gyfle a gollwyd yn y rhan fwyaf o safleoedd ac roedd arweinwyr yn dweud wrthym yn aml mai'r rheswm am y niferoedd isel oedd nad oedd plant yn frwdfrydig ynghylch defnyddio'r gwasanaeth. Fodd bynnag, gwelsom nad oedd

llawer o blant yn gwybod amdano ac nad oedd llawer o gefnogaeth i helpu plant i weinyddu’r broses.

1.39 Yn y Parc, oedd â 28 o blant adeg yr arolygiad, roedd y staff yn helpu plant a’u teuluoedd i drefnu galwadau ac roedd y nifer wedi cynyddu i 125 y mis ers y flwyddyn flaenorol. I’r gwrthwyneb, roedd 165 o blant Wetherby wedi gwneud 38 o alwadau fideo diogel y mis a dim ond 16 oedd y 77 o blant yn Cookham Wood wedi’u gwneud.

Adran 2 Plant ar remánd

1.40 Yn 2023, cynhaliodd Arolygiaeth Carchardai EF arolygiad thematig ar y cyd ag Arolygiaeth Prawf EF ac Ofsted ar waith gyda phlant sydd ar remánd mewn dalfa i bobl ifanc (ewch i: Arolygiad thematig ar y cyd o waith gyda phlant ar remánd mewn dalfa i bobl ifanc (justiceinspectorates.gov.uk)). Archwiliodd Arolygiaeth Carchardai EF y ddarpariaeth ar gyfer plant mewn Sefydliadau Troseddwyr Ifanc a'r un Ganolfan Hyfforddi Diogel. Tynnodd y thema sylw at y ffaith nad oedd plant ar remánd yn y ddalfa bob amser yn cael eu hawliau penodol, ac felly'n cael eu trin yr un fath â phlant a gafwyd yn euog.

1.41 Plant ar remánd oedd 45% o boblogaeth y ddalfa i bobl ifanc yn y flwyddyn a ddaeth i ben ym mis Mawrth 2022, yr uchaf mewn 10 mlynedd, ac roedd y gyfran hon yn dal yn uchel ar 44% yn y flwyddyn a ddaeth i ben ym mis Mawrth 2023 (ewch i: Ystadegau cyfiawnder ieuenctid: 2022 i 2023 - GOV.UK (www.gov.uk)). Cyfartaledd hyd y remánd oedd 47 noson yn y flwyddyn ddiweddaraf, ond mae hyn yn cuddio amrywiad ehangach. Er bod mwyafrif (69%) yr achosion remánd wedi para rhwng un a 91 noson (502 cyfnod remánd), roedd 66 o blant (9%) yn cael eu cadw ar remánd am 274 noson neu fwy. Mae Ffigur 15 yn dangos y dadansoddiad llawn ar gyfer cyfnodau remánd. Bydd rhai plant yn treulio cyfnodau hir ar remánd a all amharu'n sylweddol ar eu bywydau.

Ffigur 15: Roedd mwyafrif yr achosion remánd a ddaeth i ben yn 2022–23 wedi para rhwng un a 91 noson
Canolfannau Hyfforddi Diogel a Sefydliadau Troseddwyr Ifanc yng Nghymru a Lloegr, 2022-23

Ffynhonnell: Ystadegau Cyfiawnder Ieuenctid: 2022-23

1.42 O'r rheini ar remánd, ni aeth 63% ymlaen i gael dedfryd o garchar yn y flwyddyn a ddaeth i ben ym mis Mawrth 2023. Mae hyn yn parhau'n fater hollbwysig ac mae'n bwysig tynnu sylw at brofiadau'r plant hyn er mwyn helpu i wella ymarfer.

1.43 Mae'r ystadegau a nodir yn yr adran ganlynol yn cyfuno plant ar remánd â phlant sy'n aros i gael eu dedfrydu oherwydd yr opsiynau ymateb i'r arolwg a ddefnyddiwyd yn arolwg Arolygiaeth Carchardai EF.

Cyfeirir at y grŵp hwn fel plant heb ddedfryd i'w gwahaniaethu oddi wrth blant a ddedfrydwyd.

Bywyd bob dydd

1.44 Gwelsom fod profiadau bob dydd plant nad ydynt yn cael eu dedfrydu yn debyg i brofiadau plant a ddedfrydwyd. Yn ystod yr wythnos, dywedodd 66% o blant heb ddedfryd a 77% o blant a ddedfrydwyd eu bod wedi treulio mwy na dwy awr o'u cell; ar benwythnosau, disgynnodd hyn i 44% o blant heb ddedfryd a 45% o blant a ddedfrydwyd. Yr amrywiad mwyaf oedd rhwng sefydliadau yn hytrach na statws cyfreithiol y plentyn, gyda gwahaniaeth amlwg rhwng Sefydliadau Troseddwyr Ifanc a'r Ganolfan Hyfforddi Diogel. Er enghraifft, dywedodd 96% o blant heb ddedfryd yn Sefydliad Troseddwyr Ifanc Oakhill eu bod wedi treulio mwy na dwy awr allan o'u cell yn ystod yr wythnos, gydag 88% yn dweud yr un fath dros y penwythnos. Mewn Sefydliadau Troseddwyr Ifanc roedd y ffigurau hyn yn 60% yn ystod yr wythnos a 35% dros y penwythnos.

Y berthynas rhwng y staff a'r plant

1.45 Mae bod ar remánd yn gallu bod yn gyfnod ansefydlog i blant. I rai, efallai mai dyma eu profiad cyntaf o'r ddalfa, ac mae cefnogaeth staff yn hanfodol i'w galluogi i setlo ac ymdopi. Fodd bynnag, nid oedd plant heb ddedfryd yn adrodd yn fwy cadarnhaol am eu perthynas â staff, ac roedd yn ymddangos bod ganddynt yr un profiad â phlant a ddedfrydwyd o ran staff. Dywedodd pum deg pump y cant o blant heb ddedfryd a 50% o blant a ddedfrydwyd eu bod yn teimlo bod y staff yn gofalu amdanynt. Dywedodd y rhan fwyaf fod staff yn eu trin â pharch: 71% o blant heb ddedfryd a 74% o blant wedi'u dedfrydu. Yn yr un modd, dywedodd 73% o blant heb ddedfryd fod aelod o staff y gallent ofyn iddo am help, o'i gymharu â 74% o'r plant a ddedfrydwyd.

Cyswllt â theulu a ffrindiau

1.46 Mae gan blant ar remánd mewn Sefydliadau Troseddwyr Ifanc hawl i dri ymweliad cymdeithasol yr wythnos, o'i gymharu â dau ymweliad bob pedair wythnos ar gyfer y rheini sy'n cael eu dyfarnu'n euog. Mewn Canolfannau Hyfforddi Diogel, mae gan bob plentyn, waeth beth fo'i statws cyfreithiol, hawl i un ymweliad yr wythnos. Fodd bynnag, dim ond 69% o'r plant a oedd ar remánd neu'n aros am ddedfryd a ddywedodd eu bod wedi cael ymweliadau cymdeithasol gan deulu a ffrindiau, a dim ond 52% o'r rhain a gafodd o leiaf un ymweliad yr wythnos. Ni chafodd yr un plentyn yn y Ganolfan Hyfforddi Diogel a dim ond 15% o blant heb ddedfryd mewn Sefydliadau Troseddwyr Ifanc fwy nag un ymweliad cymdeithasol yr wythnos. Roedd mynediad at ymweliadau a galwadau cymdeithasol yn dibynnu llawer mwy ar gyfyngiadau'r sefydliad, y rhestrau cadw ar wahân a'r anawsterau archebu sesiynau a ddisgrifir uchod yn hytrach na'u statws cyfreithiol.

1.47 Yn ystod ein thema remánd, dywedodd rhai plant fod cael eu lleoli ymhell o gartref a chostau teithio uchel yn golygu ei bod yn anodd i'w teuluoedd ymweld. Roedd plant a ddedfrydwyd a phlant heb ddedfryd

wedi nodi anhawster tebyg yn ein harolygon arolygu, gyda 41% o blant a ddedfrydwyd yn dweud ei bod yn eithaf anodd neu'n anodd iawn i deulu a ffrindiau ymweld, o'i gymharu â 38% o blant heb ddedfryd. I blant ar remánd, roedd hyn yn gwneud eu cyfnod ansicr yn y ddalfa hyd yn oed yn fwy aflonyddgar. Roedd nifer y galwadau fideo diogel yn hytrach nag ymweliadau cymdeithasol yn isel ar gyfer y plant hyn. Dim ond 28% o blant nad oeddent wedi cael eu dedfrydu oedd yn cael galwadau fideo diogel, ac o'r rheini dim ond 37% oedd yn cael o leiaf un yr wythnos, gyda dim ond 16% yn cael mwy nag un yr wythnos.

1.48 Dywedodd yr un gyfran (66%) o blant heb ddedfryd a phlant a ddedfrydwyd eu bod yn cael cymorth gan staff i gadw mewn cysylltiad â theulu a ffrindiau. Fodd bynnag, roedd gallu cynnal cyswllt yn ymarferol wedi'i gyfyngu gan gost galwadau a negeseuon e-bost. Mae gan blant ar remánd hawl i gael arian poced gan eu gweithiwr cymdeithasol (fel plentyn mewn gofal), ond ni chafodd bob plentyn hyn. Nid oedd rhai plant yn ymwybodol o'r hawl ac roedd rheolau rhai sefydliadau'n ei gwneud yn anodd i weithwyr cymdeithasol anfon arian. Mae plant ar remánd yn arbennig o agored i niwed ac mae'n bwysig eu bod yn cadw mewn cysylltiad â theulu a ffrindiau, ond nid oeddent yn derbyn yr hawliau sylfaenol i hwyluso cyswllt.

Addysg ac iechyd

1.49 Roedd profiadau o addysg yn debyg i bob plentyn ym mhob sefydliad, ni waeth beth oedd eu statws cyfreithiol. O blant heb ddedfryd, dywedodd 76% eu bod wedi cymryd rhan mewn addysg; roedd hyn yn 80% ar gyfer plant a ddedfrydwyd. Disgrifiodd y plant y buom yn siarad â nhw fel rhan o'r thema remánd nad oeddent yn gallu parhau â'u haddysg gymunedol, ac mewn rhai achosion, arholiadau ffurfiol, pan oeddent yn cyrraedd y ddalfa. Yn y thema, gwelsom nad oedd plant ar remánd yn cael eu rhoi ar gyrsiau addysg tymor hir oherwydd ansicrwydd ynghylch pryd y byddent yn cael eu rhyddhau. Dim ond 47% o blant heb ddedfryd a ddywedodd eu bod wedi dysgu unrhyw beth yn y ddalfa a fyddai'n eu helpu pan gawsant eu rhyddhau.

> 'Pe bawn i'n cael mechnïaeth, mae'r wythnosau diwethaf wedi bod yn wastraff gan y gallwn i fod wedi bod yn gwneud fy ngherdyn CSCS... ro'n i'n pasio fy mhrofion ffug [yn y gymuned], ro'n i'n cael marciau llawn. Ro'n i fod ar ryw gwrs aml-sgiliau [yn y carchar] ond does dim lle arno... dydw i ddim eisiau rhoi'r cyfan ar waith yma er mwyn i mi gael mechnïaeth yfory...byddai'n gwastraffu eu hamser nhw [y darparwyr addysg] a'm hamser i.' **Thema remánd**

1.50 Dim ond 12% o blant heb ddedfryd oedd yn cymryd rhan mewn unrhyw ymyriadau, fel rhaglenni ymddygiad troseddol. Canfu ein thema fod ymyriadau wedi'u cyfyngu i blant a ddedfrydwyd mewn rhai sefydliadau. Roedd hyn yn gyfle a gollwyd i blant a dreuliodd gyfnodau hwy ar remánd gael cymorth i fynd i'r afael â'u hymddygiad troseddol. Yn y pen draw, gellid rhyddhau'r plant hyn am amser a dreuliwyd yn y

carchar ac ni fyddai unrhyw waith ystyrlon wedi digwydd tra'r oeddent yn y ddalfa i leihau eu siawns o aildroseddu.

1.51 Roedd profiad plant o ofal iechyd hefyd yn debyg ym mhob sefydliad, beth bynnag fo'u statws cyfreithiol. Dywedodd chwe deg dau y cant o blant heb ddedfryd a 67% o blant a ddedfrydwyd eu bod yn cael cymorth gyda'u problemau iechyd. Yn ystod y thema remánd, gwelsom nad oedd plant ar remánd weithiau'n cael triniaeth hirdymor oherwydd ansicrwydd ynghylch eu dyddiadau rhyddhau. Unwaith eto, roedd hyn yn gyfle a gollwyd i'r plant hyn, ac roedd gan darfu neu oedi wrth gael gafael ar gymorth y potensial i amharu mwy ar eu bywydau.

Dychwelyd i'r gymuned

1.52 Yn ein harolygon, dim ond 34% o blant a oedd ar remánd neu'n aros am ddedfryd a ddywedodd fod ganddynt unrhyw un i'w helpu i baratoi ar gyfer cael eu rhyddhau. Roedd hyn ar ei isaf (11%) ar gyfer plant heb ddedfryd yn Cookham Wood, lle'r oedd hefyd yn sylweddol is nag ar gyfer plant a ddedfrydwyd yn y sefydliad (46%).

1.53 Yn 2023–24, dywedodd cyfran is o blant a oedd ar remánd neu'n aros am ddedfryd eu bod wedi cael cyfrannu eu barn at yr hyn a fyddai'n digwydd iddynt ar ôl cael eu rhyddhau: 32% o'i gymharu â 47% o blant a ddedfrydwyd. Dywedodd plentyn a gyfwelwyd fel rhan o'n thema remánd wrthym am ei rwystredigaeth wrth ymgysylltu â gweithwyr proffesiynol.

> 'Mae siarad â phob gweithiwr proffesiynol fel siarad â wal frics.' **Thema remánd**

Diffyg cefnogaeth

1.54 Mae'r profiad ar remánd yn y ddalfa yn llawn ansicrwydd i blant. Roedd y plant roeddem wedi siarad â nhw fel rhan o'n thema remánd yn disgrifio bod hyn wedi tarfu ar sawl rhan o'u bywydau, yn ogystal ag achosi ansicrwydd ynghylch am ba hyd y byddai'n parhau. Dylai'r hawliau penodol ar remánd fod wedi lleddfu rhai o'r pryderon hyn, ond roedd gormod o blant nad oeddent yn cael yr hyn yr oedd ganddynt hawl iddo; gallai hyn ddwysáu effaith negyddol carcharu. Mae diffyg eglurder hefyd ynghylch y camau nesaf ar gyfer plant ar remánd – nid oes digon o waith yn cael ei wneud i'w paratoi ar gyfer yr hyn sy'n dod nesaf, boed hynny'n rhyddhau neu'n ddedfryd o garchar.

Atodiad I Nodweddion demograffig a chefndir

Nodweddion eraill o ran demograffig a chefndir y plant a lenwodd yr holiadur – yn gyffredinol, rhwng mathau o ddata hunan-gofnodedig, ac o fewn sefydliadau.

				Sefydliadau Troseddwyr Ifanc			Cyfanswm y Sefydliadau Troseddwyr Ifanc	Canolfannau Hyfforddi Diogel	Cyfanswm y Canolfannau Hyfforddi Diogel	Cyfanswm yr holl blant
		Cookham Wood	Wetherby a Keppel	Werrington	Feltham	Parc		Oakhill		
Rhywedd	Gwryw	100%	98%	100%	100%	100%	**99%**	98%	**98%**	**99%**
	Benyw	0%	2%	0%	0%	0%	**1%**	2%	**2%**	**1%**
	Anneuaidd	0%	1%	0%	0%	0%	**0%**	0%	**0%**	**0%**
Oedran	14 oed neu iau	0%	0%	0%	0%	0%	**0%**	2%	**2%**	**0%**
	15	1%	4%	4%	7%	0%	**4%**	27%	**27%**	**7%**

	16	16%	16%	26%	7%	18%	**17%**	50%	**50%**	**21%**
	17	56%	47%	38%	55%	47%	**48%**	10%	**10%**	**43%**
	18 neu hŷn	26%	33%	32%	31%	35%	**31%**	10%	**10%**	**29%**
Ethnigrwydd	Gwyn	36%	67%	44%	22%	65%	**49%**	37%	**37%**	**47%**
	Cymysg	14%	15%	16%	15%	18%	**15%**	24%	**24%**	**16%**
	Asiaidd	7%	5%	7%	7%	0%	**6%**	7%	**7%**	**6%**
	Du	36%	13%	29%	54%	6%	**27%**	28%	**28%**	**28%**
	Arabaidd	0%	0%	0%	2%	6%	**1%**	2%	**2%**	**1%**
	Arall	6%	0%	3%	0%	6%	**2%**	2%	**2%**	**2%**
Teithiwr	Ydy	10%	10%	3%	4%	0%	**7%**	8%	**8%**	**7%**
	Nac ydy	90%	90%	97%	96%	100%	**93%**	92%	**92%**	**93%**
Crefydd	Dim crefydd	16%	34%	31%	15%	59%	**28%**	26%	**26%**	**28%**
	Cristion	50%	49%	37%	44%	35%	**45%**	46%	**46%**	**45%**
	Bwdhydd	0%	0%	0%	0%	0%	**0%**	0%	**0%**	**0%**
	Iddew	1%	0%	0%	0%	0%	**0%**	3%	**3%**	**1%**

	Mwslim	31%	14%	31%	38%	6%	**25%**	23%	**23%**	**24%**
	Sikh	0%	3%	0%	2%	0%	**1%**	0%	**0%**	**1%**
	Arall	0%	0%	1%	0%	0%	**1%**	3%	**3%**	**1%**
Problemau iechyd	Oes	49%	47%	31%	37%	69%	**44%**	45%	**45%**	**44%**
	Nac oes	51%	53%	69%	63%	31%	**56%**	55%	**55%**	**56%**
Anabledd	Oes	37%	42%	24%	28%	44%	**35%**	34%	**34%**	**35%**
	Nac oes	63%	58%	76%	72%	56%	**65%**	66%	**66%**	**65%**
Wedi derbyn gofal yn yr awdurdod lleol	Ydy	65%	67%	53%	67%	75%	**64%**	54%	**54%**	**63%**
	Nac ydy	35%	33%	47%	33%	25%	**36%**	46%	**46%**	**37%**
Plant	Oes	4%	15%	7%	8%	0%	**9%**	8%	**8%**	**9%**
	Nac oes	96%	85%	93%	92%	100%	**91%**	92%	**92%**	**91%**

Atodiad II Methodoleg

Gweinyddu'r arolwg

Ar adeg yr arolwg, ceisiodd ymchwilwyr o Arolygiaeth Carchardai EF wahodd pob plentyn ym mhob canolfan hyfforddi ddiogel a sefydliad troseddwyr ifanc i lenwi holiadur. Mewn rhai achosion, er enghraifft pan oedd plentyn yn y llys neu mewn ysbyty allanol, nid oedd yn bosibl siarad â phob plentyn. Cafodd cyfanswm o 95% o blant a oedd yn cael eu cadw mewn Sefydliadau Troseddwyr Ifanc a Chanolfannau Hyfforddi Diogel adeg ein harolwg y cyfle i lenwi holiadur. Gwnaethpwyd pob ymdrech i siarad â phob plentyn yn unigol i esbonio pwrpas a chyfrinachedd yr arolwg, ei natur wirfoddol ac annibyniaeth y broses arolygu. Roeddem hefyd wedi cynnig gweinyddu'r holiadur drwy gyfweliad ar gyfer plant a ddywedodd fod angen cymorth arnynt.

Gofynnwyd i'r plant beidio â rhoi eu henw ar eu holiadur, ond er mwyn i ni allu mynd ar drywydd unrhyw faterion amddiffyn a diogelu plant, cafodd pob holiadur rif fel bod modd olrhain unrhyw sylwadau perthnasol yn ôl i'r atebydd. Roedd y plant yn ymwybodol o hyn. Rhoddwyd holiaduron wedi'u llenwi eu hunain mewn amlenni wedi'u selio a chawsant eu casglu gan ymchwilwyr Arolygiaeth Carchardai EF.

Cyfradd ymateb

Ym mlwyddyn adrodd 2023-24, fel y dangosir yn Nhabl 1, cafodd holiaduron eu llenwi (naill ai eu hunain neu drwy gyfweliad) a'u dychwelyd gan 81% o'r plant yn y sampl a oedd ar gael (gan gynrychioli 77% o'r plant a oedd yn byw yn y sefydliad ar adeg yr arolwg). Roedd y gyfradd ymateb yn amrywio o 73% yn Feltham A i 88% yn Oakhill.

Tabl 1: Maint y samplau a'r cyfraddau ymateb ar draws Sefydliadau Troseddwyr Ifanc a Chanolfannau Hyfforddi Diogel yn ystod 2023-24.
Mae'r gyfradd ymateb ar gyfer Sefydliadau Troseddwyr Ifanc a Chanolfannau Hyfforddi Diogel wedi cael ei chyfrifo fel cyfran o gyfanswm y plant a gafodd gynnig holiadur.

Sefydliadau Troseddwyr Ifanc	Dyddiad yr Arolwg	Poblogaeth ar ddyddiad yr arolwg	Nifer yr holiaduron a ddosbarthwyd	Nifer yr holiaduron a ddychwelwyd	Cyfradd ymateb
Cookham Wood	04 Ebrill 2023	83	81	69	84%
Wetherby a Keppel	20 Tachwedd 2023	164	155	125	81%
Werrington	31 Gorffennaf 2023	87	85	71	84%
Parc	09 Hydref 2023	27	23	17	74%
Feltham A	04 Mawrth 2024	80	75	55	73%

Cyfanswm YOI		441	419	337	80%
Canolfannau Hyfforddi Diogel	**Dyddiad yr Arolwg**	**Poblogaeth ar ddyddiad yr arolwg**	**Nifer yr holiaduron a ddosbarthwyd**	**Nifer yr holiaduron a ddychwelwyd**	**Cyfradd ymateb**
Oakhill	23 Awst 2023	59	56	49	88%
Cyfanswm STC		59	56	49	88%
CYFANSWM SEFYDLIADAU TROSEDDWYR IFANC A CHANOLFANNAU HYFFORDDI DIOGEL		500	475	386	81%

Dim ymateb

Mae data coll, lle nad yw ymatebwyr wedi ateb cwestiwn, wedi cael eu heithrio o'r dadansoddiad. Mae hyn yn golygu bod y canrannau a gyfrifwyd yn dod o gyfanswm lle gallai cyfraddau ymateb fod wedi bod yn wahanol ar gyfer pob cwestiwn yn yr arolwg.

Mae'r ffigurau a ddyfynnir yn yr adroddiad hwn wedi cael eu talgrynnu i'r rhif cyfan agosaf. Mewn rhai achosion, oherwydd y ffordd rydym yn talgrynnu'r data, gall canlyniad o 0% fod wedi cael ei adrodd a/neu ei brofi gan nifer fach iawn o blant. Er enghraifft, ar draws y sampl cyfan o Sefydliadau Troseddwyr Ifanc o 337 o unigolion, byddai ymateb un plentyn ar fater penodol yn ymddangos fel 0% yn ein hadroddiad.

Dadansoddiadau a gynhaliwyd

Yn ogystal â chyflwyno'r ymatebion i'r arolwg cyfunol ar gyfer plant yn y ddalfa (ar draws pob Canolfan Hyfforddi Diogel a Sefydliad Troseddwyr Ifanc), adroddir ar ddadansoddiadau ychwanegol:

- cymhariaeth rhwng yr ymatebion i'r arolwg a gafwyd gan blant mewn Canolfannau Hyfforddi Diogel a Sefydliadau Troseddwyr Ifanc
- ymatebion gan blant ym mhob Canolfan Hyfforddi Diogel a Sefydliad Troseddwyr Ifanc, yn ogystal â'r ymateb cyffredinol gan blant yn y math hwnnw o ddalfa
- cymariaethau ystadegol rhwng gwahanol is-grwpiau yn ymatebion 2023–24, lle'r oedd niferoedd yn caniatáu. Mae unrhyw wahaniaethau ystadegol arwyddocaol wedi'u hamlygu yn y tablau.

Hawlfraint y Goron 2024

Mae’r cyhoeddiad hwn, ac eithrio logos, wedi’i drwyddedu o dan delerau Trwydded Llywodraeth Agored f3.0 ac eithrio lle nodwyd fel arall. I weld y drwydded hon ewch i nationalarchives.gov.uk/doc/open-government-licence/version/3 neu ysgrifennwch i’r cyfeiriad canlynol: Information Policy Team, The National Archives, Kew, London TW9 4DU, neu anfonwch e-bost i: psi@nationalarchives.gsi.gov.uk.

Pan fyddwn wedi nodi unrhyw wybodaeth hawlfraint trydydd parti, bydd angen i chi gael caniatâd gan ddeiliaid yr hawlfraint dan sylw.

Dylid anfon unrhyw ymholiadau ynghylch y cyhoeddiad hwn atom yn y cyfeiriad isod neu: hmiprisons.enquiries@hmiprisons.gov.uk

Mae'r cyhoeddiad hwn ar gael i'w lwytho oddi ar y we yn: http://www.justiceinspectorates.gov.uk/hmiprisons/

Argraffwyd a chyhoeddwyd gan:
Arolygiaeth Carchardai EF
3rd floor
10 South Colonnade
Canary Wharf
Llundain
E14 4PU
Lloegr

Pob llun yn destun hawlfraint Arolygiaeth Carchardai EF oni nodir yn wahanol.